

DEMOKRAT

Glas demokrata sjeverne Dalmacije.

GRADSKA BIBLIOTEKA
Poštarića plaćena u gotovom.
Izlazi svakog petka večer.

POJEDINI BROJ 1.50 DIN.

Predbrojba: godišnje D. 60 polugod. 30.

— Oglasi po ejeniku. —

God. 3.

Šibenik, 3 februara 1923.

Br. 5.

Sastanak sreske organizacije.

Kako smo već javili u prošlom broju u četvrtak 1. februara držao se je u prostorijama „Krke“ sastanak delegata sreskih organizacija da vijeća i odluči o nastajnim izborima kao i biranju nosioca liste u okrugu te izbor sreskog kandidata u Šibeniku.

Dvorana je bila pretjesna da primi sve izaslanike organizacija iz šibenskog kotara. Osim Rogoznice i Primoštena, koje su pozdravile sastanak pridružujući se prihvaćenim zaključcima skupštine, opravdajući svoj izostanak radi pomanjkanja parobrodarske veze, nije bilo mjesta iz naše okolice a da nije bilo zastupano po svojim najboljim ljudima, iskusanim rodoljubima i veteranima naše narodne borbe za oslobođenje i osviješćenje naroda. Osim članova šibenskog odbora, tu smo vidili odaslanike organizacija iz Mandaline, Zablaca, Krapnja, Zlarina, Prvić Luke i Prvić Šepurine, Vodica, Šrima, Tijesnog, Murtera, Betine, Zlosela, Zatonja, Konjevrat, Lovčeva, Dubrave, Vrpolja, Skradina i njegove okolice i t. d. Uz ove odaslanike naše sreske organizacije, bilo je odaslanika iz našeg dalmatinskog Zagorja, Drniša, Promine, Stankovaca i ostalih mjesta. Dvoranu je ispunilo 156 ljudi predstavnika i pristaša demokratske stranke u ovom kotaru svih odlučno spremnih da u ovom odlučnom času za opstanak jedinstva naroda i države zametnu odlučnu borbu.

Iza kako se je ustanovio broj prisutnih kao i zastupanje na sastanku pojedinih mjesnih organizacija u ovom kotaru, prihvatio je riječ predsjednik sreske organizacije g. D. r. V. Smolčić. U kratkom i jezgrovitom govoru prikazao je prisutnim cilj i svrhu ovog sastanka pozdravljajući ga videći u tom lijepom odazivu spremnost demokratske stranke i u ovim krajevima da prihvati odlučno borbu koja u istinu danas nije ništa drugo do li borba za očuvanje tekovina postignutih našim narodnim i državnim ujedinjenjem. Govornik upozorava skupštinare na zle strane današnjeg režima koji je u rukama stranke kojoj je život i svrha pohlepa za vlasti te po tom ne bira sredstva da se na vlasti održi. Razlaže o temeljnim principima demokratske stranke te u pogledu agrarnog pitanja izvagja da se isto mora riješiti načinom da nikomu ne bude nanesena nepravda. Zaključuje svoj govor riječima: u borbi koja nam se nameće treba izvojsiti pobjedu a to se može kad je sloge i energije. Na koncu svojeg govora bio je g. D. r. V. Smolčić živo pozdravljen.

Na to je g. D. r. Machiedo oertao opći politički položaj u domovini. Saopćuje radosne vijesti koje stižu iz svih krajeva o silnom napredovanju demokratske stranke osobito u Hrvatskoj, gdje se od izbora očekuje lijep rezultat tako da stranka u novoj skupštini ne samo da ne će ništa izgubiti već da će doći dosta pojačana i brojem i moralnom snagom. Demokratska je stranka, veli, uhvatila svuda čvrsta korjena, jer je i po svome programu i po svojim ljudima jedina koja je sposobna da našu državu izvede na put napretka i blagostanja. Žali na nesrećnost našeg jednog dijela inteligencije, koja znade kuditi no nije sposobna da stvara. Pozivlje prisutne da na povratku svojim domovima uznaštoje proširiti rad organizacije stranke na šire

polje narodnog prosvjelljivanja i sredivanja, da odlučno pobijaju demagoštvo pripovijedaju narodu istinu (Odobranje).

Seljak Mate Prnjak iz Kljaka živom riječi u svom kratkom govoru govori o dužnostima demokratskih poslanika, koji moraju da uvažuju osobito potrebe kraja iz kojeg su birani. Veli da je težački narod u svom sreću za demokratsku stranku te i ako tu i tamo zaveden frazama i lažima, da on uvijek osjeća demokratski i jugoslovenski. Upozoruje skupštinare na glad koji već teško hara u našoj Zagori a i drugdje, da je prešna pomoć vrlo nužna i da se s toga prešno u tom pogledu štogod poradi a što bi najbolje bilo kreditiranjem hrane narodu za jednu ili dvije godine (Živo odobranje).

Za tim uzimlje riječ g. m. n. r. D. r. I. Krstelj koji je uz osobitu pažnju prisutnih održao bistar, iskren i uvjerljivi govor o radu demokratske stranke kao i o svom poslaničkom nastojanju za dobrobit Dalmacije. U prvom redu naglasuje da demokratska steanka nije namjeravala ići pred sud naroda prije nego li dovrši svoju zadaću e da tek onda može narod slobodno ocijeniti njezin rad i uspjehe. Trebalo je riješiti vrhu prešnih zakona, koja nijesu u javnom i državnom interesu trpjela odlaganja. Trebalo je odobriti važne kredite za državne potrebe. I u uprav u tom času odrekla je važnu saradnju stranka, kojoj se prohtjelo samovlade. Skora budućnost zaht će ocijeniti teški rad demokratskih poslanika, koji su uz svu silu protivnosti ipak uspjevali da očuvaju stečevinu oslobođenja i ujedinenja boreći se na sve moguće fronte bilo protiv plemenskog presizanja bilo protiv svakovrsne korupcije koja je prozela sve društvene slojeve. Lako je na putu stati, lulu pušiti i pljučkati na sve strane grdeći i psujući, teško je pak stvarati. U prvom stavu, u neradu ne može biti pogrešaka, pogrešaka može biti samo u radu, ali kad se znađe, kako nam je taj rad bio težak, koje sve prepreke su nam stale na putu bilo u stranačkom i upravnom pogledu onda se tek može da nepristrano prosudi što se je sve za narod dobra uradilo. Demokratska stranka dala je našoj državi ustav i bezbroj drugih najmodernijih i najslobodnumnijih ustanova i zakona. Što se sve nije nastojalo da se postigne na prosvjetnom polju, u radu za izjednačivanje zakona, za sredenje radničkog pitanja, na polju zdravstva i privrede! Sve je to demokratska stranka izrađivala sama ili je u tim stvarima dobrim dijelom saradivala i davala izdašnu pomoć. U tom radu bilo je valjda i nedostataka i pogrešaka ali se one, u ostalom razmjerno male prama silnom radu, ne dadu ispraviti grdnjama i klevetama reakcije, koja danas prijete da bi zahvatila borbu našeg naroda i bacila ga za 10 godina natrag.

Ovo opadanje, ovo klevetanje je berbono sredstvo naših protivnika, ali kad u vaša sela i varoši zađu onakovi mudri ljudi i demagozi, vi prvo pogledajte i ispitajte, ko su ti ljudi kakova im je nedavna prošlost, gdje su dosad bili što su dobra narodu i državi učinili? I onda ćete vidjeti da je živa istina ono što Vam govorim. Velikosrpsstvo, velikohrvatstvo, vjera u pogibelji itd. to su samo proste laži, kao što

su laži sva njihova obećavanja, u kojim nema trunca istine, jer sve ono što vam ti ljudi kažu je nemoguće i neostvarivo a zavaravaju mase taštım iluzijama budeći u njoj živinske strasti za pohlepom, uživanjem i otimanjem. Kod nas nema otimanja za poslanički mandat, svak od nas smatra to teškim teretom i dužnosti. Kod protivnika naprotiv vidimo sve protivno.

Osvrćući se na pomen o gladu sa strane g. Prnjaka govornik spominje što je on sve nastojao i uradio da se gladnom narodu dođe u pomoć. Navođa poteškoće pri riješavanju prehranbenog pitanja. On je postigao te se je odredila znatna svota za javne radnje. Taj novac još leži na stolu onih koji su ga već davno morali svrsi primijeniti. U našoj Dalmaciji prehranbeno pitanje ne može se riješiti aprovizacijama već samo željezničkom vezom sa našim zaleđem, naime s ličkom i unskom željeznicom, jer dok se ne ostvari ta veza, uvijek će prehrana ovih pasivnih krajeva zadavati brige. Pri tome bi pomoglo i uređenje nutarnje kolonizacije. Govornik navođa primjere koje se poteškoće pri tome nailaze i što sve država mora da doprinese.

Demokratska stranka, veli, je najjača u državi i takovom će i ostati. I kad je ne bi bilo, trebalo bi je stvoriti. Za obranu ove države i jedinstva naroda svaku će žrtvu doprinijeti. Ona je jedinstvena i jaka. Interes je Dalmacija da u istoj bude imala što više poslanika, koji će znati i moći stiliti napredak i blagostanje našeg primorca. To ne može nijedna druga stranka da dađe i narodu zajamči. Govornik je bio jedini iz Dalmacije i stoga je imao težak teret, kojemu je jedva mogao odoljevati. Danas, kad vidi tako lijep odaziv, nada se da će demokratska stranka nesumnjivo odnijeti u Dalmaciju veliku svoju pobjedu, pobjedu ideje jugoslavenstva i demokracije.

Demokratska stranka napokon ne će zameriti da zaštili opstanak svim staležima, između kojih je najpotrebitiji činovnički. Njemu treba u prvom redu pomoći, to je u interesu našem i države. Svi mi bolje živimo nego li taj siromašni stalež od kojeg se može tražiti da uredno i pošteno radi tek onda kad je razmjerno prama svome činu i dostojanstvu plaćen da mu je osiguran životni opstanak. Govornik a osobito demokratska stranka bila je od uvijek pobornicom uređenju našeg činovničkog pitanja. Što to nije ostvareno krivnja je onih koji su rad na tome namjerno spriječili.

Isto tako agrarno pitanje dolazilo je sve više svome konačnom riješenju. Govornik se je za riješenje istog dosta zauzimao. Ono bi se moglo riješiti i kroz osam dana ali što uslijed nerazumijevanja samog predmeta u Beogradu što uslijed demagoštva zemljoradničkih poslanika, koji bez podržavanja ovog pitanja u našoj javnosti izgubili bi u Dalmaciji čitav svoj raison d'être, nije mu bilo moguće pomaći ovu stvar s mrtve tačke. U pogledu ovakovih reforma ekonomskih prilika govornik se drži one izreke mudrih i iskusnih ljudi koja kažu da se svaka reforma, ako nije učinjena pametno i pošteno, osvećuje onim koji bi iz iste crpli neku korist. Ali ipak da nije došlo do križe, agrarni zakon za Dalmaciju bi bio izglasan a uz taj zakon bila je namjera da se, donesu i drugi zemljoradnički zakoni i da se stvori ustanova kako će težak doći do

jeftina kredita i noveca. Napokon pozdravlja prisutne i nada se da će demokratska stranka pri izborima iznijeti pobjedu.

Govor g. Dr. Krstelja bio je pozdravljen živim odobravanjem i poklicima „živio“.

Na to ustaje zemljoradnik g. Mato Prnjak i predlaže g. Dra I. Krstelja za nosioca lista demokratske stranke u okrugu Šibenik - Zadar, što je bilo jednoglasno i radosno prihvaćeno.

Nakon što su bili izabrani delegati za sastanak stranke u Splitu, i nakon što je bio određen za zamjenika kandidatu u šibenskom kotaru g. S. Dragišić bilježnik u Skradinu, a kandidatura za Šibenik jednoglasno ponuđena g. prof. Marku Jezini, (vijesti u „Radikalu“ su samo nagađanja) izaslanici se razičuše. Ovaj sastanak, koji je održan u najvećoj slozi, jamstvom nam je da dok ima svijesti i discipline u našim redovima, demokratska stranka mora iznijeti potpunu pobjedu. Demokratska stranka svakim

danom dobiva sve to više pristaša i svuda najvideniji i najsvijesniji ljudi razvijaju njezin barjak, pa osobito radošću slušali smo kako se i naša braća pravoslavna uprkos vjerskoj agitaciji za radikalne strane vrstaju u naše redove. Pod tim auspicijama demokrate oduševljenjem stupit će svuda u odlučnu borbu.

Pri koncu spomenuti je da zaključeno opremili za sastanka brzojavni pozdrav vodstvu stranke.

Kandidati pojedinih srezova biti će naknadno javljeni.

Preporučimo pristašama, da odmah nam dostave imena čuvara izbornih zara za svako glasačko mjesto.

Predsjednikom agitacionog odbora biran je D.r V. Smolčić pa stoga nek se na istog obraćaju za sve upute, obavijesti i rad organizacije u srezi i okrugu.

Zemljoradnici na raskršću.

Što je svaki pametan čovjek mogao predvidjeti to se već počimlje ispunjati, zemljoradnička stranka u Dalmaciji približava se svojem rasulu. To što je došlo do sukoba na skupštinama, do podijele kandidatskih listina, a sutra i do slabih uspjeha kod izbora, to nebi bili baš najbitniji znakovi tog rasula. Rasulo zemljoradničke stranke ima svoj koren u nečem drugom. To je stranka, koja je mogla u nas naglo nastati, naglo se kao oluja razvikati, prijetiti i napokom svršiti sa potpuno negativnim uspjehom dapače sa štetom za sebe i narod baš stoga, što su naše zemljoradničke mase neuke politički u opće bez ikakvog odgoja te iskustva i zato lakovjerne. A s druge strane i zato, jer se je našlo nekoliko ljudi bezdušnih, po svojoj političkoj prošlosti neuglednih, bez ikakvih političkih sposobnosti, koji zlorabeći one prolazne časove mislili su uplivati te izrabiti samo u svoje lične svrhe nezrelost naših zemljoradnika. Te su pretpostavke bile dovoljne, da se unaprijed ustavi, kako će zemljoradnička stranka u nas biti krakka vijeka. Ti ljudi, koji se od jedauput prikazaše našem težaku, ni znam ni nepoznani, kao jedini spasitelji, dodjose sa tako čudnim obćanjima, drugo ne znađoše doći naučavati narod na bezakonja, poizbiti unistiiti ugled državne vlasti, ubiti vjeru u proklamane državne vodje. Njihov rad nije težaku baš nista donio, po njima se naš zemljoradnik stajis ni za dlaku ekonomski nije podizao. Njihovim govornim na njihovim sastancima njesu uzgajali narod, nijesu ga nastojeli oripodomiti i prosvijtiti, oni su ga samo hucali, probudjivali, najviše stresli, uvjeravali ga, da je on sivi i da smije sve. A s druge najgoru premda su im pripadali inteligentiji, oni su isti za tim d u narodu probude razjuzi na inteligenciju i da iskopaju laz odje njom i zemljoradnik u narodom. Nakon nekog vremena, čija je napokom kao i oni otkla iz naroda, koji u s narodu unje svo stio velikog imia i kultura u narod i bez koj bi on bio razar, turška i talijanska raja, svejedno raja.

Odalećni narod od inteligencije, ali ni on ne ozjerene i mrežu, a da se ne bi razjuzio. Težak osane potpuno u se je teškoćama to je bila patljena osana, to je bila zlobna zab u jedno i slijesna špekulacija, to je bila jedna politika koncepcija tih novih proroka. Pa što se je dogodilo? Od njihovih pustih obćanja, ujedno se nije ispunilo i teći se, ali ni koncu samo izigrati, ali i teška zlogoda imia morali su biti u narodu. Zemljoradnici, koji će ih prositi, zemljoradnici, koji će ih za njih negd, zemljoradnici, oni su se obćajitć proroke i ekonomski gure soadi. Na kraju oni su se pojogali, zemljoradnici odalećili sa od pra-

vih njihovih dotadanjih prijatelja, a svršili su u ruke huckavaca i špekulanata, koji im nijesu ništa pomogli, ništa dali, a samo sada traže njihove kuglice. Sada se ti najnoviji narodni spasitelji nemogu medju sobom nagoditi kako da pravedno podijele plijen narodnog povjerenja. Svaki od njih hoće da bude narodni poslanik. Zato je nastao razdor, zato idu jedni lijevo, drugi desno u nadi da će još biti slijepaca pa da će opet za sobom nekoga privući.

Mora se zbilja ipak požaliti, da je tako brzo došao taj proces raspadanja, dapače nekako prije vremena došlo je do tih nesuglasica koje će uskoriti rasulo zemljoradničke stranke. Trebalo je još jednom da podje koji od ovih proroka u Beogradsku Skupštinu, pa da pokažu svu svoju nemoć i smiješnost kao što su ju pokazali Frančić, Vrslavović i Lovrićević pa da se napokom uvjere naši težaci kako su bili grubo zavedeni i prevareni. Trebalo je da podje i koji težak n. pr. iz Šibenika kao poslanik pa da se oni uvjere, kakožim nebi ni on ništa pomogao. Našim se težacima hoće, da budu najprije dobro izvarani, tek onda vjeruju, a kajaju se, kad je kasno. Tek iza ovih iskustava, iza ovog lutanja i vrludanja naš će težak razumjeti da mu je drugim sjegurnijim putem. Taj novi put n smiju biti klasne stranke, nego velike stranke, koje zastupaju pravedno interese svju klasa, koje uzdržavaju ono nužno raznovjesje interesa svih gradjana u državi. Samo pod tim uslovima može se razviti jedan zdrav i državni život. To hoće i provodja u prvom redu Demokratska stranka premda u svojim redovima u svim našim zemljama broj najveće broj pristaša izmedju zemljoradnika. U Srbiji, gdje je naša stranka najjača, tamo su listom ojeziri pristaše zemljoradnici u Hrvatskoj, Sloveniji, Vojvodini, Crnogore svud su sami zemljoradnici najveće pristaše demokratske stranke. Samo su u Dalmaciji varalice naroda u narod bacili riječ, da zemljoradnici nesajuju u demokratsku stranku u našu stranku, koja baš u svojim redovima broj najbitniji dio naroda. Njezini vodje njezini prijatelji težaka ni od danas ni od jučer, oni su od vajkada, to su dokazali u svojom radom, svojom paljanja, kojima su oni doprineli za ustvarenje ove naše slobodne države, u kojoj imi baš po njihovom shvaćanju zemljoradničke moralo biti bolje. Mogu li se zar time podje i sadašnji vodje zemljoradnika? Tko su oni, što su oni učinili za ovu državu gdje su bili kad se je tipio? Štadati? Čime mogu oni dati jamstva da je njihova rabota nesebična da im se može vjerovati? Ako je u opće u našoj državi pokrenuta akcija, koja se zove *Agrarna Reforma*, zato samo demokrate ima-

ju zaslugu. I vjerni načelu njihovog programa oni su posvuda, pa i u Dalmaciji odma nakon oslobođenja počeli udarati temelje jednom radu koji je imao kao cilj, duševno i ekonomsko podignuće našeg težaka. Postepeno, pravednom borbom, zakonitim sredstvima uspješnim parlamentarnim, sredstvima morala se je sudbina našeg težaka poboljšati ne sa praznim riječima, ni obćanjima ni nasiljima, koje radjaju pravdama i tamnicama. Demokratska stranka, a ne g. Frančić i drugovi, ustanovila je *Težačke Sloge*, ne da budu proste fabrike izbornika nego stjecišta udruživanja, prosvijetljivanja i podignuće ekonomsko našeg težaka. Stvari su pošle ne onako kako je demokratski program htio nego naopak, pa neostaje nego čekati, da se težaci osvijeste i predomisle. U ovoj izbornoj borbi, koja će onda imati za sobom jednu parlamentarnu, treba da uoče težaci jednu veoma važnu činjenicu a to je, da ono par njihovih poslanika pa bili i udruženi sa drugim sličnim u skupštini ništa neodlučuju pa da oni svoje zahtjeve nemo, u proturati nego samo preko velikih stranaka. Pred sobom imaju radikale, koji su jedna reakcionarna, bogataška stranka, koja neće u ničemu težaku popustiti. Pred sobom imaju klerikale, koji su prevće vezani uz crkovna doba a da se njih odreću. A radikali na vladi neće na um pasti, da iz državne kase plaćaju otkup katoličkih crkvenih dokaza. Ostaju sami demokrate, koji jedini kao napredna jaka i uplivna stranka kadra je da dodje što više u susret težacima. To je ona već djelom pokazala u ojejoj državi. Tu činjenicu valda neće razumjeti svi zemljoradnici kod ovih izbora, ali hoće kod dođućih, ali ju već dobar dio sada razumje i to nas iskreno veseli.

Naši dopisi.

Pišu nam iz Vodic 3/4. 1923.

Političko kretanje zahvatilo je već maha u našoj Varoši, slobodno je da se i najzadnji seljak bavi mislju kojoj bi stranci dao glas poverenja, ali na žalost događa se da su se već počele upotrebljavati, i terorističke metode prema političkim protivnicima. Tako je ovih dana sasjeklo vinograd g. Dragutinu Bastiću Šimi Macuratu, dok su Šprljanu Matu, zapalili kola na polju, koja su potpuno izgorla! Čovjek pošten pita se, ma gdje smo? Što činu Vlasti? Ako se počme dalje s takvim sredstvima protestirati stranke do pobjete, onda se ne ćemo čuditi da se počme i u po bjela dana, napadati na pojedine osobe, i na njihov imetak. Ovakva sredstva u stranačkoj borbi mora svaki pošten čovjek, da najostrije zigoše, a jao ti se onima dozna li s koje strane to dolazi, nastojat će svaki pošten naš seljanin da se krivci pronađu.

Ovih dana obilazi je g. Nko Markoć advokatske kancelarije, tobože da se zauzme za uspješnu Zemljoradnik, koji se optreše zakonu. Nje g. Markoću do toga da on te ljudi izvuce iz tamnice, već računna na njihove glasove, ako mu stvar uspije.

Zauđu je g. Markoću, ta naš Vas narod dobro pozna, oni će nje iz tamnice ali ne računajte na njihove glasove, za danas dosta.

Op. uredništva: U zadnjem broju u dopisu iz Vodic bile su neke obćajbe na adresu g. Milan Stupina kr. upravitelja pošte u Vodice. Na to nam g. Stupin dostiže ispravak zahtjevom da ga u ovom broju izvršimo. Mi to ne činimo jer ispravak ima navodit, koje mi mi nijesmo ustvariili pa stoga na ov stenje nijesmo obvezani. G. Stupin javlja da nije zemljoradnički agitator, da je politički nepredjeljen, da radi oko podignuća zadruženja, da je savjestan činovnik i istinski Jugo-Slav. Da li je toak sve to tako, pokazat će skora budućost.

Primamo iz Benkovca 1. veljače.

Dana jučerašnjega održana je sjednica sreskog odbora Dem. stranke u Benkovcu. Zastupani su bili svi mjesni odbori iz Benkovačkog sreza kao Kistanja, Obrovca, Stankovaca, Pristega, Tinja - Polače, Kule Atlagića i Brguda. Ova mjesta odaslali su svoje delegate, da ih zastupaju zajedno sa njihovom okolicom. Broj ovih delegata bio 28 lica na broju. Obzirom na oblasu skupštinu D. S. koja će se održati u Splitu, glavna tačka dnevnoga reda bila je izbor delegata za Split. Prema tome bili su izabrani delegati za Kistanje, Benkovac, Obrovac, Stankovce, Pristega, Tinja i Kule respektive Budimir Milan, Kutlača Ilija, Dr. Gligo Ivan i Petar Novaković, Buj Ljubidrag, Miletić Dragutin i Nikola Čačić, Kuman Jandrija, Zečević Ilija i Adam Pilja. Po iscrpljenu ovoga dnevnoga reda predsjednik sreskog odbora gosp. Pelicarić Jandro predložio je izabranim delegatima instrukcije, koji će se držati na skupštini u Splitu, a što je odbor jednoglasno prihvatio te, je zatim bilo zaključena sjednica.

Gradske Vijesti.

Sastanak pokrajnske organizacije Demokratske Stranke. Jučer petak držao se je ovaj sastanak uz brojno učestvovanje odaslanika iz svih krajeva Dalmacije. Za nosioca liste okruga Šibenik Zadar bit će g. Dr. I. Krstelj a za okrug Split Dubrovnik-Kotar predsjednik pokrajnske organizacije Dr. P. Grizogono. Sastanak je prošao u najboljem redu i sporazumu.

Svetosavsko veče ove je godine vanredno uspješno zauzetnošću odbora *Prosvete i Jug. Matice*. Nacionalno građanstvo bilo je brojno zastupano, tako da su prostrane dvorane „Kriče“ jedva dostajale za veliko mnoštvo. Bili su prisutni i p. estavnici vizitiju. Program je veoma lijepo izveden zaslugom Filharmonije i sokolskog diletantskog kluba. Najzgodnija tačka programa bilo je slovo katoličkog sveštenika i profesora g. Perkovića o Svetitelju Savi.

Predavaču je uspjelo, da u jakim i koctim mislima iznese stiku triju država u kojima: Hrvatske, Bugarske i Srbije u 12. vijeku. Epopeji državne samostalnosti dalmatinsko-hrvatske i njezina podjela između Mlađe i Ugarskih kraljeva, nagli nazadak i prevlast vizantijska, poslije Simuna Velikog u Bugarskoj ustajanje borbe i pogibli kralja u Srbiji, njezina se da Srbiju još gore zasvoještavajući s njom Bugarsku i Hrvatsku. Fudžini nacionalni i perski fanatizam u borbi za prevlast, nacionalna nezavisnost, sve bolesti ončasnjeg Istoka i Zapada, trčale su tri mlade, slovenske države na Balkanu. U toj kratkoj i robusnoj poruci izložila su dvije neobične ličnosti, dva velika slovena heroja — Stepan Nemanjina i Sv. Sava. Predavač je sretno uzao jednu bilješku srpskog znanstvenika Nemanjina Domentijeva, koji kaže o Nemanji, da je bio: *abrašan i divan* stasat. Takavom esejiste prikazao nam je Nemanju i njegovu djelinu i divotu. Pojava Nemanje, tako prikazana, ostaje neizbrisiva u svijesti i to je Nemanja-slika Sv. Sava. On je bio stasit od lika — svetu, i u svojem djelinu ostaje divan pod anreklam svetosti, — radni i predanost za svoj narod. To drage ličnosti — Nemanjina i Sava — postaju tako savršeni, tako sugestivni i srpone našim današnjem nacionalnom čuvstvom, da ih moramo poslati kao uzore najidealnijim našim čim za realizovanje narodnih aspiracija naše državnosti.

Kroz ovaj predavač je provlačila se glavna ideja predavača, da od našeg državnog života od 10. vijeka, pa do naše sadašnje uvjeka narsična sudbina prate: *trovanje izvotna i mlarenja nesloga!* Zlobom pristi, a i oštešljiva sudasnost, mora se jedinstvo da nas odvjesti. Dva su sredstva borbe, kojim je Nemanja bio: *strašni* da budemo prema neprijatelju *divni* prema našem braći! Dva su sredstva radu za d. novost u jedinstvu i d. hrvatskog, hrvatskoga. Tam divotom, postat će, svega svima onima, koji nas i. U našoj jedinstvu, spás je Jugoslavije!

Iz iscrpljenog programa... m... z... koja je do rana... m...

Demokrati šibenskog kotara! Predsjednikom agitacionog odbora biran je g. Dr. V. Smolčić. Stoga za sve upute u pogledu provedbe izborne agitacije, objašnjenja te izvještaji nek se na istog adresiraju. Svaka organizacija nek odma izborne poslove povjeri agitacionom odboru koji se je osnovao ili koji će se osnovati. Nek se najdalje do 16. ovog mjeseca javu u Šibenik čuvari kutija za svako izborno mjesto.

Evakuacija treće zone. Kako doznajemo s pouzdanom vrela evakuacija treće zone počeo će na 7 februara i to prvo Sasaka. Oko 20. ov. m. evakvirat će se postepeno i okolica Zadra. Našim vlastima bilo bi navedno dane već nužne upute.

Snoć su stigli iz Zadra u našu luku prebrodri društva „Dalmatija“ i to Adria, Krka i Neretva. Ostali parobrodrići bi slijedili danas. Ovi će parobrodri ostati za sada u našoj luci s najnužnijom posadom. Ovom prilikom opažamo da bi se koji od ovih mogao upotrebiti za promet Šibenika i okolice, jer oni koji se sada upotrebljuju u tu svrhu za promet nijesu ni dostatni a da ne govorimo o udobnosti za putnike.

Jugoslaveni na okup! Šibenska Orjuna izdala je veoma zgodan proglas, kojim pozivlje sve Jugoslavena na okup za dobrobit države.

„Metodika škole rada“. Jedan od najboljih naših savremenih pedagoga i nacionalnih radnika Dr. Juraj Turčić, izdao je pod gornjim naslovom knjigu, koja se svojim pobranim i stručnim gradivom nadasve odlikuje. Knjiga se nabavlja kod uprave Kojiznica praktične pedagogije — Zagreb Tvornička ul. 10. Najtoplije preporučamo.

Plesovi. Uoči Svjeticnice priredilo je Sokolsko društvo svoju veliku plesnu zabavu. Materijalni je uspjeh bio dobar, a i sama zabava imala je lijep uspjeh. Za vrijeme večere izredano je par govora o velikoj sokolskoj misli. — Večeras je ples Dobrovoljnih Vatrogasaca, pa ne sumnjamo, da će građanstvo što brojnije prisustvovati i svoj doprinos položiti za društvo, koje je za naš grad najpotrebije. — Sutra će biti ples „Šibenske Glazbe“, koja je nastojanjem uprave, pripomoći općine i požrtvovnošću glazbara omogućila nastanak, a i napredak. Uprava je glazbe nabavila i nova glazbila, pa očekuje od građanstva, da prigodom društvenog plesa doprinese obol za fund društva, da i Šibenik ozbiljno uzme takovu glazbu, koja nam dolikuje. — Kako čujemo, za ples Filharmoničnog društva čine se velike pripreme, da će to biti prava senzacija karnevalske sezone. Sa će biti najotajavniji.

I. on. Cherubin Šegvić obilazi Dalmaciju i da i on za se stekao usčari. U Splitu je bio dočekan najomijomijem.

Naše objavljeno filharmoničko društvo ima svoju trećegodišnju aferu, koja je predmetom ovog gradskog razgovora. Jedan gospodin bio bi namre svojim davanjem korist društvenim latnje društvo namre tešku uvredu. Doznajemo da je društvo podijelo sudu tužbu. O rezultatu izvještati ćemo.

Žensko osoblje upućeno u svim javnim i osobnim interesima, kabinice, poslužitelice, kabinice i druge nego stupa u službu, mora biti pregledana od strane liječara. Vlasti će takva pregledanja propustiti za svako izuzeće. Uostajanje pravnika, izdavanje u tom slučaju je bitan za jedn glabotu od 1000 Din. A u slučaju kada bude dva puta kažnjeni. Uostajanje pravnika pravo na izvanje taku kaznu od 1—3 godine. Ženski koje su uostajanje izuzeće da se podvignu pregledu od strane liječara, kažnjavaju se za 100—200 Din. Uostajanje od 150 Dinara.

Geografska sekcija u Šibeniku držat će 10. februara sastanak i nastavit će radnju promata iz željezničke stacije km. 7 državne ceste Mostar — Šibenik.

Najnovija kućarica. Pozivaju se vlasnici onih kuća, koje su u posljednje vrijeme iznajmljivane da se prijavu do 15. prijaviti kod nadležne vlasti oko stajanja za prijavu najma.

Trajaj brisackih pomoćnika vlade u našoj državi...

Pozivaju se vlasnici kolica duvana u Dalmaciji. Na... 1923... 75 00... 000. O... k... k...

razdati proizvađačima duhana u Dalmaciji s tim da im se vrijednost izdatog kukuruza naplati prilikom otkupa duvana berbe 1923 bez interesa. Podjela kukuruza vršit će se preko državnog ureda za otkup duvana u Dalmaciji i davaće se prema broju prijavljenih strukova onim proizvađačima, koji se nijesu ogrješili prekršajem o finansijski zakon i koji će ozbiljno izvršiti preuzete obveze za radidbu duvana u godini 1923. Potankosti glede uslova za davanje kukuruza saznat će gojitelji kod nadležnih otkupnih ureda kojima se mogu obratiti osobno ili putem svojih općina.

Klerikalne agitacije. Primamo iz benkovačke okolice: 25. januara posjetio nas dva agitatora klerikalno-frankovačke partije. Po nauči njihovih vođa, kad vidjese, da ih narod ne će stadoše svijet zavaravati raznim lažima, osobito naglasivahu, kako je demok. stranka odlučila da pomogne pučkase, a proti radikalima. Videći njihovu zlonamjernu tendenciju i laži, narod im je okrenuo leđa, a agitatori vratise se neobavljena posla.

Opaska uredništva: Upozorujemo sve pristae da se ne osvrću na nikakve agitacione smicalice, pa dolazile one ma s koje strane.

Općinski dohoci. Odlukom Delegacije Ministarstarstva financija u Splitu ovlaštena je naša općina na poluarene stanovitih opć. pristojbina i nameta. Novi nameti nijesu više određeni na sami uvoz ili izvoz te tranzit robe već na mnoge druge stvari. Nameti i pristojbe su raznoliki i mnogostrani pa je nemoguće da ih našoj javnosti u cjelini priopćimo. Slične pristojbe i namete palazimo i po drugim našim građevima. Između ostalog spominjemo 20% nameta na utrak poslije 9 s ti u kavana i restoranima.

Doprinosi u fond Podružnice Jugoslavenske Matice u Betani, prigodom vjenčanja Ive Šandrića Petrova doprinosiše: Šandrić Petar Din. 10, Orlović Pauletija 10 Din, Tomas Miho 5, Tomas Šime 5, Filipi Miro 5, Filipi Mara 5, Bilić Mate 5, Mukulićin Božo 5, Šandrić Ante 4, Šandrić Frane 4, Šandrić Ivo 3 Bosna Petar 2.

Vlasnik i izdavatelj: Odbor Demok. Stranke. Odgovorni urednik: ČEDOMIL MEDINI. Odl. Graf. Zavod Tisk. E. Vitaliani-a — Šibenik

Transportno i Otpremničko poduzeće

A. Kuvačić

SPLIT TELEFON 220	BAKAR TELEFON 20.
-----------------------------	-----------------------------

Preuzimlje robu za prevoz, otpremu uskladištenje, carinjenje i osiguranje. Izvršuje sve naloge najkulantnije uz dobre garancije.

Zastupstvo Uzajamno osiguravajuće Banke „Slavija“

Jugoslavensko transportno društvo
Darlić i drugovi - Zagreb
Podružnice: BEČ, MARIBOR, ČAKOVAC i BAKAR.

Svaki Jugoslaven mora biti član „Jugoslav. Matice“.

Sve tiskanice
za narodne i građanske škole kao god i za župske urede

Dobivaju se u Tiska i E. Vitaliani — Šibenik

ŠIBENSKA OKRUŽNA BANKA D. D.

Brzovjav: Krugobanka. u Šibeniku Inter. telefon: 68.

Bankovni Odsjek:

obavlja sve bankovne transakcije uz najpovoljnije uvjete

prima uloške i plaća
6% kamate na uložne knjižice
5% „ „ tekuće račune
4% „ „ čekovne račune

doznake iz aktivnog računa obavlja bez providbe.

Trgovački odsjek:

prezima trgovačka zastupstva za sjevernu Dalmaciju.

prezima komisijonalna skladišta za Šibenik i ostala važnija tržišta u sjev. Dalmaciji

prezima dobavu za svoj i tuđi račun proizvoda sjeverne Dalmacije.

Šibenska Okružna Banka D. D. u Šibeniku upravlja poslovima Općinske Zajednice za ishranu sjeverne Dalmacije.

stoji na raspoloženju svim interesentima za poslove koje imaju na području sjeverne Dalmacije.

JADRANSKA BANKA BEOGRAD

DIONIČKA GLAVNICA **Din. 60,000.000.--**

Rezerva: **Din. 30,000.000.--**

PODRUŽNICE:

Bled,	Jesenice	Prevalje,
Cavtat,	Korčula,	Sarajevo,
Celje,	Kotor,	Split,
Dubrovnik,	Kranj,	Šibenik,
Hercegnovi,	Ljubljana	Tržić,
Jelsa,	Maribor,	Zagreb.
	Metković,	

:- Amerikanski odio :-

Naslov za brzovjavke: JADRANSKA.

AFILIRANI ZAVODI:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien Zadar

FRANK SAKSER STATE BANK, Cootland Street 82, New-York City.

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofogasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir

SLAVENSKA BANKA d. d. FILIJALA ŠIBENIK

::: Dionička glavica K 150.000.000. ::: Pričuva K 50.000.000.
BRZOJAVNI NASLOV: SLAVENSKA

Glavno sjedište

ZAGREB

Poslovne centrale:

BEOGRAD

LJUBLJANA

FILIJALE

Bjelovar
Brod n/S
Dubrovnik
Celje
Gornja Radgona
Kranj
Maribor
Murska-Subota
Osijek
Sombor
Šušak
Šabac
Velikovac
Vršac

EKSPOZITURE

Monoštor
Skofja Loka
SEZONSKA EKSP.
Rogatačka Slatina
AGENCIJA:
Buenos Aires
AFILIJACIJE:
Budapest (Balkan Bank).
Wien (Bankhaus)
M. R. Alexander

Prima uloške na knjižice i tekući račun uz najpovoljnije uvjete.

Obavlja sve bankovne transakcije najkulantnije.

PRVA MARIBORSKA TVORNICA SAPUNA

..... MARIBOR (Slovenija)

Proizvadjia: razne vrste prvorazrednog sapuna kao i pravog zelenog uljenog, tip dobro poznate Tvornice Fenderl
I KRISTALNE SODE.

Tražite samo sapun sa
oznakom zlatorog

jer najbolji i najkorisniji.

Glavno zastupstvo i skladište za sjevernu Dalmaciju

JOSIP JADRONJA

ŠIBENIK